

19/12/2023

Ο Μάξιμος Χαρακόπουλος στην παρουσίαση του βιβλίου του Αρχιεπισκόπου Αυστραλίας Μακαρίου

/ [Επικαιρότητα](#)

«Το 1963, εν μέσω του ψυχρού πολέμου, πρόεδρος Κένεντυ έμπροσθεν του τείχους του Βερολίνου είχε πει “είμαι ένας Βερολινέζος”. Όσο υψώνονται τείχη που περιορίζουν την ελευθερία του πρωτόθρονου Πατριαρχείου, είμαστε όλοι, κάθε ελεύθερος άνθρωπος αυτού του κόσμου, Ρωμιό Κωνσταντινουπολίτες».

Με τα παραπάνω λόγια κατέληξε την ομιλία του ο Γενικός Γραμματέας της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας (ΔΣΟ), Μέλος του Βουλής των Ελλήνων, δρ [Μάξιμος Χαρακόπουλος](#) κατά την πρώτη βιβλιοπαρουσίαση του συγγράμματος του [Αρχιεπισκόπου Αυστραλίας κ. Μακαρίου](#) «Το Οικουμενικόν Πατριαρχείον - Εκκλησία Άρχουσα και Πάσχουσα», που πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα τελετών του Ελληνικού Προξενείου, στο Σισμανόγλειο Μέγαρο, στην Κωνσταντινούπολη, παρουσία του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ.

Βαρθολομαίου.

Για το βιβλίο μίλησαν, επίσης, ο πρώην αντιπρόεδρος της κυβέρνησης κ. Ευάγγελος Βενιζέλος και ο καθηγητής Κανονικού Δικαίου του ΑΠΘ κ. Θεόδωρος Γιάγκου. Την εκδήλωση συντόνισε ο Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ιγνάτιος, ενώ η παρουσίαση ξεκίνησε με καλωσόρισμα του Γενικού Προξένου της Ελλάδας στην Κωνσταντινούπολη κ. Κωνσταντίνου Κούτρα.

Το ασήκωτο βάρος της ιστορίας...

Ο Μάξιμος Χαρακόπουλος ξεκίνησε την ομιλία του λέγοντας ότι «πρέπει να σας εξομολογηθώ ότι σε κάθε μου επίσκεψη στην Πόλη με συνέχουν ιδιαίτερα συναισθήματα. Όχι μόνον λόγω της νοσταλγίας των νεανικών μου περιπλανήσεων σε αυτήν, ως μεταπτυχιακός φοιτητής. Ούτε και εξαιτίας της ανατολίτικης καταγωγής μου -οι παππούδες μου ήταν ανταλλάξιμοι πρόσφυγες από την Καπαδοκία.

Αυτό που βαραίνει στη συναισθηματική μου φόρτιση, και το αντιλαμβάνομαι όλο και περισσότερο προϊόντος του χρόνου, είναι πρωτίστως το ασήκωτο βάρος της ιστορίας. Η Πόλη υπήρξε για αιώνες το κέντρο του κόσμου. Όχι μόνον του πολιτικού ή του οικονομικού, αλλά κυρίως του πνευματικού. Από εδώ εξακτινώνονταν σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του κόσμου, οι ιδέες, οι σκέψεις, τα πρότυπα.

Εδώ κατοικοέδρευε το μυαλό και η καρδιά της υπερχιλιόχρονης Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Εδώ ήταν η πύλη της Ανατολής για όποιον ερχόταν από τη Δύση, εδώ και η Πύλη της Δύσεως για τον εξ ανατολών προερχόμενο. Στην Πόλη ζυμωνόταν η ώσμωση των δύο κόσμων. Με τρόπο γόνιμο και συνθετικό. Όπως αποδείκνυε και η καρκινική γραφή στην κρήνη στον περίβολο της Αγίας Σοφίας, του οικουμενικού αυτού μνημείου που κινδυνεύει με κατάρρευση μετά την αλλαγή χρήσης, γεγονός που επισημαίνουν Τούρκοι επιστήμονες».

Ανεξίτηλη η σφραγίδα Βαρθολομαίου

Ο βουλευτής και συγγραφέας συνέχισε λέγοντας ότι «τύχη αγαθή μου επέτρεψε να βρίσκομαι και πάλι στην Πόλη για να καταθέσω την ταπεινή μου άποψη σχετικά με ένα σπουδαίο βιβλίο, γραμμένο από την πένα ενός σημαντικού, λόγιου ιεράρχη, του Αρχιεπισκόπου Αυστραλίας Μακάριου, τον οποίο και ευχαριστώ για την τιμή να είμαι εκ των παρουσιαστών του εξαιρετικού πονήματός του. Ένα βιβλίο που περιγράφει την μακρά, πολυκύμαντη, πνευματική προσφορά του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως στο διάβα των αιώνων.

Και αυτή η παρουσίαση λαμβάνει χώρα, ενώπιον ενός από τους λαμπρότερους, δημιουργικότερους και, θα μου επιτρέψετε να πω, σοφότερους Πατριάρχες που έχουν ποιμάνει τον Οικουμενικό Θρόνο, τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο. Ο Ίμβριος πατριάρχης, ο οποίος συμπληρώνει την πεντηκονταετία της αρχιεροσύνης του, με την υπερτριακονταετή πατριαρχία του που χαρακτηρίζεται από το πνεύμα ανοιχτοσύνης της Χάλκης, στα χρόνια της ποιμαντορίας του έχει αφήσει ανεξίτηλη τη σφραγίδα του στην Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία, στην οποία έχει δώσει εκ νέου την οικουμενική αίγλη που κατείχε σε εποχές σαφώς πιο ευνοϊκές από τις σημερινές. Πλευρές αυτού του σπουδαίου έργου περιγράφονται και στο βιβλίο του Αγίου Αυστραλίας».

Το Φανάρι ακτινοβολεί σε όλο τον κόσμο

Τέλος, ο επικεφαλής της ΔΣΟ υπογράμμισε ότι «η πολιτική ασφυξίας που

ακολουθείται συστηματικά, μετά την ανταλλαγή των πληθυσμών, έναντι του Οικουμενικού Πατριαρχείου, από την χώρα που έχει το προνόμιο να έχει στην επικράτειά της την ιστορική του καθέδρα, είναι εντελώς λανθασμένη. Το Πατριαρχείο είναι ο αρχαιότερος εν ζωή θεσμός στην Τουρκία. Για τούτο και θα έπρεπε να τον φυλά ως κόρη οφθαλμού γιατί είναι ένας ανεκτίμητος ιστορικός και πνευματικός πλούτος, ένας φάρος που ακτινοβολεί από το ταπεινό Φανάρι σε όλο τον κόσμο».

Περισσότερες φωτογραφίες:

[ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ: Ο Οικουμενικός Πατριάρχης στην παρουσίαση του νέου βιβλίου του Αρχιεπισκόπου Αυστραλίας](#)

Αναλυτικά η ομιλία του Γ.Γ. της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας δρ Μάξιμου Χαρακόπουλου στην βιβλιοπαρουσίαση του συγγράμματος του Αρχιεπισκόπου Αυστραλίας κ. Μακαρίου με τίτλο: «Το

Οικουμενικόν Πατριαρχείον - Εκκλησία Ἀρχουσα και Πάσχουσα»:

Παναγιώτατε,

Σεβασμιώτατοι, Θεοφιλέστατοι,

Κυρία υφυπουργέ,

Κύριε Γενικέ Πρόξενε,

Ἀρχοντες του Οικουμενικού Θρόνου,

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Κυρίες και Κύριοι,

Πρέπει να σας εξομολογηθώ ότι σε κάθε μου επίσκεψη στην Πόλη με συνέχουν ιδιαίτερα συναισθήματα. Όχι μόνον λόγω της νοσταλγίας των νεανικών μου περιπλανήσεων σε αυτήν, ως μεταπτυχιακός φοιτητής. Ούτε και εξαιτίας της ανατολίτικης καταγωγής μου -οι παππούδες μου ήταν ανταλλάξιμοι πρόσφυγες από την Καππαδοκία.

Αυτό που βαραίνει στη συναισθηματική μου φόρτιση, και το αντιλαμβάνομαι όλο και περισσότερο προϊόντος του χρόνου, είναι πρωτίστως το ασήκωτο βάρος της ιστορίας.

Η Πόλη υπήρξε για αιώνες το κέντρο του κόσμου. Όχι μόνον του πολιτικού ή του οικονομικού, αλλά κυρίως του πνευματικού. Από εδώ εξακτινώνονταν σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του κόσμου, οι ιδέες, οι σκέψεις, τα πρότυπα.

Εδώ κατοικοέδρευε το μυαλό και η καρδιά της υπερχιλιόχρονης Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Εδώ ήταν η πύλη της Ανατολής για όποιον ερχόταν από τη Δύση, εδώ και η Πύλη της Δύσεως για τον εξ ανατολών προερχόμενο.

Στην Πόλη ζυμωνόταν η ώσμωση των δύο κόσμων. Με τρόπο γόνιμο και συνθετικό. Όπως αποδεικνυε και η καρκινική γραφή στην κρήνη στον περίβολο της Αγίας Σοφίας, του οικουμενικού αυτού μνημείου που κινδυνεύει με κατάρρευση μετά την αλλαγή χρήσης, γεγονός που επισημαίνουν Τούρκοι επιστήμονες.

Τύχη αγαθή μου επέτρεψε να βρίσκομαι και πάλι στην Πόλη για να καταθέσω την ταπεινή μου άποψη σχετικά με ένα σπουδαίο βιβλίο, γραμμένο από την πένα ενός σημαντικού, λόγιου ιεράρχη -και επίτιμου δημότη Λαρισαίων- του Αρχιεπισκόπου

Αυστραλίας Μακάριου, τον οποίο και ευχαριστώ για την τιμή να είμαι εκ των παρουσιαστών του εξαιρετικού πονήματός του.

Ένα βιβλίο που περιγράφει την μακρά, πολυκύμαντη, πνευματική προσφορά του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως στο διάβα των αιώνων.

Και αυτή η παρουσίαση λαμβάνει χώρα, ενώπιον ενός από τους λαμπρότερους, δημιουργικότερους και, θα μου επιτρέψετε να πω, σοφότερους Πατριάρχες που έχουν ποιμάνει τον Οικουμενικό Θρόνο, τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο.

Ο Ίμβριος πατριάρχης, ο οποίος συμπληρώνει την πενήκονταετία της αρχιεροσύνης του, με την υπερτριακονταετή πατριαρχία του που χαρακτηρίζεται από το πνεύμα ανοιχτοσύνης της Χάλκης, στα χρόνια της ποιμαντορίας του έχει αφήσει ανεξίτηλη τη σφραγίδα του στην Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία, στην οποία έχει δώσει εκ νέου την οικουμενική αίγλη που κατείχε σε εποχές σαφώς πιο ευνοϊκές από τις σημερινές. Πλευρές αυτού του σπουδαίου έργου περιγράφονται και στο βιβλίο του Αγίου Αυστραλίας.

Στο μεστό, στιβαρό, και επιστημονικά έγκυρο σύγγραμμά του ο κ. Μακάριος, επιχειρεί και μια συμπυκνωμένη παράθεση της διαχρονικής προσφοράς της “άρχουσας και πάσχουσας Εκκλησίας”, όπως προσφυώς αναφέρεται, της πρωτόθρονης εκκλησίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου, με την ανάδειξη βασικών σταθμών της λαμπρής και συνάμα οδυνηρής ιστορίας του.

Ασφαλώς, αυτή είναι συνυφασμένη με την ίδρυση και τον βίο της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, της Ρωμανίας, ή του Βυζαντίου όπως επικράτησε να ονομάζεται μεταγενέστερα, και βεβαίως της βασιλεύουσας Κωνσταντινούπολης.

Η σοφή απόφαση του Μεγάλου Κωνσταντίνου για την μεταφορά της πρωτεύουσας της αχανούς αυτοκρατορίας εδράζετο σε δύο καίρια δεδομένα, τα οποία και επισημαίνονται στο βιβλίο.

Το ένα είναι η πληθυσμιακή ακμή της ανατολής, σε σύγκριση με το δυτικό τμήμα του κράτους, αλλά και η άνθιση σε αυτήν των χριστιανικών κοινοτήτων.

Η κομβική πόλη του αρχαίου Βυζαντίου, από το οποίο είχε περάσει και διδάξει ο πρωτόκλητος απόστολος Ανδρέας, γειτνιάζε με τις πλέον ακμάζουσες χριστιανικές περιοχές, που δεν ήταν άλλες από αυτές της Μικράς Ασίας. Ιωνία, Καππαδοκία, Πόντος, Βιθυνία. Οι πληθυσμοί τους τροφοδοτούσαν την Εκκλησία με Αγίους και Πατέρες, ιερωμένους και μοναχούς.

Και δεν ήταν τυχαίο ότι το Βυζάντιο παρήκμασε και δεν είχε πλέον ικμάδα ανάκαμψης όταν έχασε, με τους εξισλαμισμούς και τις κατακτήσεις, αυτόν τον

ζωτικό πνεύμονά του.

Το δεύτερο στοιχείο, συνυφασμένο ασφαλώς με το πρώτο, είναι η ελληνική γλώσσα, και ευρύτερα ο ελληνικός πολιτισμός.

Η κληρονομιά του Μεγάλου Αλεξάνδρου σε όλη την Ανατολή επηρέασε καταλυτικά όλους τους λαούς της. Έτσι ο Λόγος του Κυρίου διαδόθηκε, στα ελληνικά, διαμορφώνοντας μια νέα Οικουμένη.

Αναδύθηκε πλέον ένας Χριστιανικός Ελληνισμός, όπως παραθέτει στο βιβλίο τα λόγια του π. Γεωργίου Φλορόφσκι, ο Σεβασμιώτατος, για να προσθέσει ότι “οι πατέρες αντιλήφθηκαν πολύ καλά ότι το κήρυγμα της σωτηρίας του κόσμου έχει υπερεθνικές διαστάσεις και έτσι έθεσαν επί αμετακινήτου βάσεως την οικουμενικότητα που κατέχει η Ορθόδοξη Εκκλησία”.

Έκτοτε, η Κωνσταντινούπολη καθίσταται το κέντρο του κόσμου. Κέντρο, βεβαίως, πρωτίστως πνευματικό. Όπως εύστοχα σημειώνει ο συγγραφέας “η ένδοξη Βασιλεύουσα γίνεται η πνευματική μήτρα της χριστιανικής ανατολής, στην οποία κυφορείται η τάξη τῆς λατρείας, οι κανονικοί και μοναχικοί θεσμοί, ή τέχνη, ή μουσική και πάνω απ’ όλα τα δόγματα”.

Από τα θαυμαστά επιτεύγματα στην ιστορική διαδρομή της αυτοκρατορίας με την πνευματική οδήγηση του Οικουμενικού Πατριαρχείου, που καταγράφονται στο παρόν βιβλίο, ξεχωρίζω το ανεπανάληπτο ιεραποστολικό έργο. Έργο που σημάδεψε καίρια την ιστορική πορεία και την ταυτότητα πολλών λαών.

Όπως επισημαίνεται, ο χριστιανισμός διεδόθη στα χρόνια της αυτοκρατορίας στις περιοχές του Πόντου, του Καυκάσου, της Κασπίας, των Βαλκανίων, της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, ακόμη και της Περσίας, της Βακτριανής και της Δυτικής Κίνας.

Αναμφίβολα, τεράστιο ήταν το ιεραποστολικό έργο που σφράγισε καταλυτικά τον ευρωπαϊκό κόσμο, μεταξύ των Σλάβων, Βοημών, Σέρβων, και βεβαίως των Ρώσων.

Η συνεισφορά των Ελλήνων Θεσσαλονικέων Κυρίλλου και Μεθοδίου με το κήρυγμά τους, αλλά και τη δημιουργία ενός πρώτου σλαβικού αλφαβήτου, γράφτηκαν “με χρυσά γράμματα στην ιστορία διαλαλούντα έκτοτε τη δόξα του Βυζαντίου και το κενωτικό πνεύμα του Οικουμενικού Πατριαρχείου” όπως γράφει ο Αυστραλίας Μακάριος.

Ο ιεραποστολικός άθλος του Βυζαντίου και του Οικουμενικού Πατριαρχείου οφείλεται κυρίως στο ότι ο εκχριστιανισμός γίνεται όχι δια του βίαιου προσηλυτισμού, αλλά μόνον δια του κηρύγματος. Και επιπλέον, και αυτό το στοιχείο καταδεικνύει το αγαπητικό πνεύμα της Ορθοδοξίας, χωρίς γλωσσική

επιβολή.

Στο βιβλίο αναφέρονται και άλλοι σημαντικοί σταθμοί για την Αγία του Χριστού Μεγάλη Εκκλησία, όπως είναι οι Οικουμενικές Σύνοδοι, οι εικονομαχικές έριδες, το σχίσμα με την παπική εκκλησία, οι σταυροφορίες και ιδιαίτερα η τέταρτη, οι ησυχαστικές σύνοδοι.

Όλα αυτά τα χρόνια, δια πυρός και σιδήρου, το Οικουμενικό Πατριαρχείο κράτησε ψηλά την φλόγα της ορθής πίστης, παρέμεινε ο φάρος της Ορθοδοξίας, ο οδηγός για εκατομμύρια ανθρώπους στην τότε Οικουμένη.

Αλλά και μετά την Άλωση της Πόλεως το 1453, το Οικουμενικό Πατριαρχείο αναδείχθηκε στη “συμπαγή έδρα πάνω στην οποία στηρίχτηκαν οι υπόδουλοι πιστοί”, όπως επισημαίνει ο συγγραφέας.

Τα προνόμια, μάλιστα που δίνει ο σουλτάνος στον πατριάρχη, ιστορούνται στο ψηφιδωτό στην είσοδο του πατριαρχικού μεγάρου που κάηκε το 1941 –και η ανοικοδόμησή του κατέστη δυνατή μόλις το 1989 με την γενναία χορηγία του ευεργέτη Παναγιώτη Αγγελόπουλου.

Αυτά, λοιπόν, τα χρόνια ο θρόνος της Κωνσταντινούπολης ανέλαβε διπλό ρόλο. Αφενός τον εκκλησιαστικό, αφετέρου τον εθναρχικό.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης υπήρξε ο εθνάρχης, ο μιλλέτ μπασί σε όλους τους αιώνες που ακολούθησαν. Το σημείο αναφοράς για όλους τους χριστιανούς, ο θεσμός που διατήρησε ζωντανή την ιδιαίτερη ταυτότητα του γένους των Ρωμιών.

Με τα πατριαρχικά εκπαιδευτικά ιδρύματα τα ελληνικά γράμματα παρέμειναν ζωντανά σε καιρούς χαλεπούς και με το δίκτυο των μονών διεσώθη η πίστη, αλλά και η εθνική συνείδηση. Γι’ αυτό όχι τυχαία για όποιον απεμπολούσε την θρησκευτική του ταυτότητα έλεγαν ότι τούρκεψε η φράγκεψε.

Βεβαίως, από τον 19ο αιώνα οι πολιτικές εξελίξεις διαμόρφωσαν μια νέα κατάσταση, την οποία το Οικουμενικό Πατριαρχείο κλήθηκε να διαχειριστεί σε συνθήκες αντίξοες.

Έπρεπε να αντιμετωπίσει τις εκδηλώσεις εθνοφυλετισμού και ταυτόχρονα να διατηρήσει την ενότητα της Ορθοδοξίας. Και το πέτυχε με τον θυσιαστικό τρόπο που πάντα διακρίνει τον Οικουμενικό Θρόνο, παραχωρώντας αυτοκεφαλία σε σειρά εκκλησιών όπως στην Ελλάδα, τη Σερβία, τη Ρουμανία, την Πολωνία, την Αλβανία, την Βουλγαρία, τη Γεωργία, την Τσεχία και Σλοβακία και πρόσφατα στην Ουκρανία.

Τα χρόνια αυτά, όμως, το Οικουμενικό Πατριαρχείο θα υποστεί μια ανεπανάληπτη τραγωδία, με την απώλεια του μέγιστου μέρους του ποιμνίου των μητροπόλεων του στην Μικρά Ασία, τον Πόντο και την ανατολική Θράκη.

Από το 1922 μέχρι το 1924 σχεδόν 1,5 εκατομμύριο χριστιανοί αναγκάστηκαν να φύγουν από τις πατρογονικές τους εστίες, παίρνοντας μαζί τους, όπου μπόρεσαν, τις εικόνες και τα ιερά κειμήλια των εκκλησιών τους.

Τα επόμενα μεγάλα κτυπήματα για το Πατριαρχείο θα λάβουν χώρα εδώ στην Πόλη. Αρχικώς με τα Σεπτεμβριανά του '55 και μετά με τις απελάσεις του 1964 με αποτέλεσμα από τους πάνω από 250.000 Ρωμιούς του 1923, να απομείνουν σήμερα περί τους 2.500.

Τέλος, το 1971 ήλθε και η απαγόρευση της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης.

Παρά, όμως, τα πλήγματα ο οικουμενικός θρόνος παραμένει όρθιος, ενώ πολύτιμο οξυγόνο για το πατριαρχείο συνιστά η ομογένεια σε Αμερική, Αυστραλία και Ευρώπη που λειτουργεί ως μοχλός πίεσης για την υπεράσπιση των δικαιών του στα κέντρα λήψης των αποφάσεων.

Κυρίες και κύριοι,

Αναμφίβολα, στα χρόνια της πατριαρχίας Βαρθολομαίου το Οικουμενικό Πατριαρχείο κατέστη σημαντικός παράγων στα διεθνή δρώμενα, με κομβικές παρεμβάσεις και πρωτοβουλίες σε μείζονα ζητήματα.

Απαριθμώ εν τάχει, μερικές από αυτές:

- Την ίδρυση το 1995 στις Βρυξέλλες του “Γραφείου της Ορθοδόξου Εκκλησίας παρά τη Ευρωπαϊκή Ενώσει” για την ευρωπαϊκή ενότητα και την ανάδειξη

των ορθοδόξων αξιών εντός της ΕΕ.

- Τις δράσεις για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, που έδωσαν στον Παναγιώτατο τον χαρακτηρισμό του “Πράσινου Πατριάρχη”, αλλά και για τα ευαίσθητα ζητήματα της Βιοηθικής.
- Την προώθηση του θεολογικού διαλόγου με τούς ετεροδόξους.
- Την εξεύρεση διαύλων επικοινωνίας με τις μονοθεϊστικές θρησκείες του ισλάμ και του ιουδαϊσμού.
- Την σύγκλιση της πρώτης πανορθόδοξης συνόδου στην Κρήτη, μετά από προετοιμασία μισού αιώνα.
- Την ανασύσταση εκκλησιών, όπως της Αλβανίας μετά την κατάρρευση του αθεϊστικού καθεστώτος, αλλά και τη δημιουργία νέων μητροπόλεων στην Μικρά Ασία.
- Την απόδοση αυτοκεφαλιών, όπως στην περίπτωση της Ουκρανίας, η οποία βεβαίως δεν είναι ανέφελη, αλλά ποια αυτοκεφαλία ήταν χωρίς προβλήματα, και για την οποία θα αναφερθούν οι ομοτράπεζοι συνομιλητές.
- Αλλά και η επίλυση εκκλησιαστικών σχισμάτων, όπως με την Αρχιεπισκοπή Αχρίδος.

Κυρίες και κύριοι,

Η πολιτική ασφυξίας που ακολουθείται συστηματικά, μετά την ανταλλαγή των πληθυσμών, έναντι του Οικουμενικού Πατριαρχείου, από την χώρα που έχει το προνόμιο να έχει στην επικράτειά της την ιστορική του καθέδρα, είναι εντελώς λανθασμένη.

Το πατριαρχείο είναι ο αρχαιότερος εν ζωή θεσμός στην Τουρκία. Για τούτο και θα έπρεπε να τον φυλά ως κόρη οφθαλμού γιατί είναι ένας ανεκτίμητος ιστορικός και πνευματικός πλούτος, ένας φάρος που ακτινοβολεί από το ταπεινό Φανάρι σε όλο τον κόσμο.

Παναγιώτατε,

Το 1963, εν μέσω του ψυχρού πολέμου, πρόεδρος Κένεντυ έμπροσθεν του τείχους του Βερολίνου είχε πει “είμαι ένας Βερολινέζος”.

Όσο υψώνονται τείχη που περιορίζουν την ελευθερία του πρωτόθρονου Πατριαρχείου, είμαστε όλοι, κάθε ελεύθερος άνθρωπος αυτού του κόσμου, Ρωμιοί Κωνσταντινουπολίτες.

Σας ευχαριστώ.